

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 10. septembra 1884.

Št. 17.

Po volitvah.

Vsi veseli pogledamo nazaj na letošnje volitve v naš deželni zbor. Res, da smo si privojskovali Slovenci le dva poslance; pa volilni okraji so tako sestavljeni, da imajo Slovenci le v Velikovškem okraju zdatno večino, in tam so tudi zmagali. V Celovškem, Beljaškem in Šmohorskem okraju pa so zvezani z Nemci, v Beljaškem okraju imajo Nemci veliko večino. V teh okrajih je toraj zmagati silno težavna reč. Kdor razmere pozna, mora se že tega veseliti, da je šest sodnij volilo večinoma narodno, namreč Pliberk, Kapla, Doberla ves, Velikovec, Borovlje in Rožak. Slabo držali so se le Slovenci v Beljaški in Celovski okolici. Ravno tam pa je nemškutarski pritisk najhujši, ljudske šole so popolnoma ponemčene. Da se iz tako zapuščenega, s kamenjem in peskom posutega sveta ne more v naglici napraviti rodovitna njiva, to je vsakemu jasno. V prej omenjenih šestih sodnijah pa se je slovenščina že tako utrdila, da je z lepa ne pogazijo več. Eden naših Velikonemcev je rekel, da v 50 letih mora biti vsa Koroška ponemčena. Kakor se zdaj kaže, tega še ne bodo doživeli njegovih otrok otroci. Na laž postavljeni pa so tudi tisti kričači, ki zmirom pravijo, da koroški Slovenci ne marajo za svoj jezik, da ne marajo za slovenske šole. Šest sodnijskih okrajev se je izreklo za narodni slovenski program, tedaj velika večina koroških Slovencev. Vsi ti šesteri okraji so glasovali, kakor je nasvetoval „Mir“ (kajti gosp. baron Martinec je sam prepuštil kandidaturo g. župniku Mariniču). To je častna zaupnica „Miru“.

Lepo je bilo tudi to, da se iz naših nobeden ni izneveril; omahljivcev nismo imeli; kdor je bil naš, ostal je naš.

Da smo slovenščino na Koroškem že toliko oživili in utrdili, k temu je se ve da dosti pripomogel naš „Mir“. Vendar pa naš list za volitve ni toliko storil, kakor naša častita in vrla duhovščina. Naši slovenski duhovniki smejo res s ponosom reči: „Mi smo svojo dolžnost storili, in dokazali pri tej priložnosti, da je ljudstvo z nami!“ Liberalci sicer vpijejo nad našimi duhovniki, jih psujejo in pravijo, da se nemajo nič vtikati v volitve in politiko. Pa pravi pastir svoje črede ne bo brez boja prepuštil volkovom. Zato je č. duhovščina na pravej poti, da liberalizem odganja in preganja. Knezo-nadžkof Solnograški, škof Linski in škof Briksenški so spodbujali duhovnike, naj delajo in skrbijo, da se izvolijo krščanski možje za poslance. In kaj so rekli naš svitli cesar? Rekli so Linskemu škofu preč. gosp. Rudigieru: „Čestitam Vam, da

imate tako politično izurjeno in patriotično duhovščino.“ Cesar dobro vejo, da je vera steber države, da so verni ljudje tudi zvesti podložniki. Zato jih veseli vsaka zmaga katoliške konservativne stranke, veseli jih, da duhovniki spodrivajo Prusake in pri ljudstvu budijo ljubezen do avstrijske domovine. Liberalci naj zdaj le pišejo „hetzpfarrer“, „hetzkaplan“, naj zabavljajo, kolikor hočejo; našim častitim duhovnikom se ni treba za to zmeniti, odkar vejo, da imajo močno zaslombo pri svojih škofih in pri samem cesarju! S toliko večim veseljem in pogumom pojdejo zdaj v volilni boj, in za trdno upamo, da bodo koroški Slovenci prihodnje leto dobili tudi poslance za državni zbor. Do tje pa prosimo rodoljube, naj vedno budijo, naj vedno stojijo na straži in naj tla pripravljajo za prihodnje volitve. Čas hitro beži, v osemih mesecih imamo morda pa že volitve pred durmi. Glejmo, da nas nasprotniki ne prehitijo, ampak da nas kakor letos že pripravljene najdejo!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Volitve v mestih in v velikem posestvu.) Pri mestnih volitvah liberalcem ni šlo tako gladko, kakor prejšnja leta. Dr. Ubl se je moral umakniti iz Št. Vida, za katerega sta se potem trgala dr. Prettner in dr. Grawein. V Velikovcu pa je celo voditelj liberalcev dr. Lugginu trda šla. V Kapli je slovenski kandidat dr. Adamič propadel samo za dva glasa, v Pliberku je dobil 20 glasov, in le Velikovčani so Lugginu pomagali do zdatne večine. To je škoda, da se dr. Adamič ni predstavil volilecem. V Kapli pravijo, da bi bil dobil veliko večino, ko bi ga bili ljudje poznali; tako ga pa še nobeden svoj živ dan ni videl. Če se pri bodočih volitvah postavi pripraven, vsem znan in priljubljen kandidat, bosta gotovo Pliberk in Kapla volila na slovensko stran.

V velikem posestvu so volili same liberalce. Izmed plemenitašev le kneza Rosenberga, grofa Thurna, grofa Goesa in barona Pocheja. „Freie Stimmen“ piše, da sedijo ti le iz milosti liberalcev v zboru, ker imajo meščanski življenjski v velikem posestvu večino. Naši plemenitaši so se oklenili liberalcev, zato se jim prav godi, da so zdaj le še od njihove milosti v zboru. Za plemiče kaže, voliti s konservativci.

Iz Žihpoljske fare. (Volitev.) To že veste, da so pri nas same nemškutarje volili. Slovenski kmetje imajo vse sorte izgovore, da ne grejo k

volitvi. Eni pravijo: „Se nočem zameriti“, drugi spet pravijo: „Se mi je preveč mudilo, hedo sejati.“ To so pa le prazni izgovori. Razaj, Lučovnik in Kozel se pa nič ne bojijo zamere pri sosedih in vlečejo zmirom na nemškoliberalno stran, čeravno dobro vejo, da je naša občina slovenska. Slovenec je pač predobra duša, zato se nobeden ne boji zamere pri Slovencu; kakih treh ali štirih nemškutarskih hlačmanov se pa vsi bojijo. Izgovor zavolj hede je pa tudi prazen. Volitev je v dveh urah opravljena, in tisti dve uri bi bila heda tudi še počakala. Ravno tako, kakor naši kmetje, izgovarjali so se tisti evangelijski možje, ki so bili povabljeni na ženitnino. Eden je rekel: „Kupil sem dva para volov, jih pojdem poskušat, zato ne morem priti.“ Drugi je spet rekel: „Oženil se bom, zato ne morem priti.“ Tako je bila naša soseska nemškutarjem prodana in izročena.

Še našega občinskega služabnika ne smem pozabiti, zato ker ima ta revež tako slab spomin. Ko je bil poslan, da bi kmetom volitev napovedal, govoril je od volitve samo pri takih kmetih, ki so bolj na liberalno stran. Pri slovenskih kmetih pa je govoril samo od vremena. Pozneje pa se je izgovarjal, da je čisto pozabil, govoriti od volitve. Če je tako pozabljen, naj si drugokrat naredi voz na nos, da se bo spomnil na svojo dolžnost. Od vremena nam kmetom ni treba govoriti, saj on nič ne ve, kdaj bo dež in kdaj bo toča, pa tudi mi tega ne vemo, zato so taki pogovori prazni in so komaj za to dobri, da človeku jezik ne primrzne.

Iz Beljaka. (Ali se res duhovščina ne sme vtikati v volitve?) Nemškutarji in liberalci pogosto pravijo: „Duhovnik naj ostane v cerkvi, on naj se ne vtika v volitve, naj pusti deželne reči pri miru.“ Ravno tako pa bi se lahko reklo tudi drugim stanovom: Advokat naj ostane v svoji pisarnici, čevljar pri svojem kopitu, kmet za svojim plugom itd. Da je tako besedičenje prazno, trdijo tudi mil. g. knez nadškof Solnograški. Kajti dostikrat se v zborih sklepajo take reči, ki so naravnost zoper vero. Še na Dunaji se je enkrat sklenilo, da sme župan poročiti ženina in nevesto, da za to ni treba duhovnika. To je pa naravnost zoper vero, ker le duhovniki imajo oblast, zakrament sv. zakona podeljevati. Po drugih deželah so pa liberalci, judi in brezverci sklepali še vse hujše reči; na Francozskem in v Belgiji so krščanski nauk popolnoma odpravili iz šol, ker hočejo, da bi ljudje dorastli čisto brez vere. Tudi naši liberalci niso dosti boljši, ko bi le toliko oblasti imeli. Zato pa je sveta dolžnost duhovnikov, delati na to, da se izvolijo za poslance verni katoliški in kristjanski možje, ne pa liberalci. Včasih, ko so bili ljudje še bolj pobožni, takrat res duhovniku ni bilo treba drugega, ko opraviti svojo službo v cerkvi. Zdaj so nastali pa drugi časi. Več ko je brezvercev, bolj se morajo duhovniki potruditi, da obvarujejo svoje ovce pred grabljivimi volkovi.

Iz Beljaške okolice. (Liberalcem so se hoteli prikupiti.) To že veste, da so v Beljaku samo Rožani volili na slovensko in katoliško stran. Bekštajnariji in Zilani so nas pa pustili na cedilu. Nekteri iz Bekštanja in od Zile so nam obljubili, da bodo z nami glasovali, zadnji hip so pa skočili v liberalni koš. Najbrž so se hoteli priku-

piti nemškim liberalcem in so rajši svojim slovenskim rojakom pokazali figo. Najbolj se vsi čudimo očetu mladega duhovna, kteremu so pri novi meši stregli samo slovenski duhovni; oče je pa volil s tisto stranko, ki je duhovščini najbolj nasprotna. Dokler bodo Slovenci tako delali, se bo nad njimi spolnoval pregovor: „Kdor noče brata za brata, bo dobil tujca za gospodarja.“ Saj mi smo z Nemci lahko prijatelji, zato pa še ni treba, da bi zavrgli sami sebe; „kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti“, pravi pesnik. Nekteri Slovenci žalostne podobe so svojo sramoto tako daleč gnali, da so nemškutarjem kazali podarjeni jim „zlato ključ“, se norčevali iz njega in ga ponujali v porabo liberalnim meščanom. Če so se s tem tako prikupili liberalnim Beljačanom, da bodo odslej v mestu zastoj dobivali jesti in piti in karkoli bodo želeli, potem naj jim le dobro tekne! Znabiti se bodo pa še kesali.

Iz Brda na Zili. (Veseli in žalostni dogodki.) Ni še dolgo, kar so v Šmohoru blagoslavljali zastavo veterancev (dosluženi vojakov.) Vse je bilo židane volje, ves trg v zastavah. Gosp. župnik Fric so napravili lepo pridigo. Kmalopotem pa nas je obiskala huda nesreča. Pogorela je cela Vratna ves, 50 hiš v treh urah. Ogenj zatrosil je neki 12 letni otrok. 14 dni potem pa je gorelo pri nas. Pogorela je pristava in kajža. Na pomoč so prišle Šmohorska, Modrinska, Belska in Borovska požarna straža ter so se dobro obnašale. Hvala jim! Naše Zilanke so celih 12 ur neprenehoma vodo nosile. To so čvrste Slovenke!

Iz Borovelj. (Volitev. Pivovarna.) Tisto tako veste, da pri nas zmirom na nemškoliberalno stran volimo, čeravno smo skor vsi Slovenci. Ljudje niso za nemškutarijo, pa kar je viših glav, vlečejo na tisto stran, reveži pa za njimi tečejo, kakor piščeta za kokljo. Župan Poschinger je pošiljal listke po hišah, na katerih so bili tisti zapisani, ktere naj volimo. Nekteri so rekli: „Čemu moramo pa ravno te voliti?“ Od same jeze niso šli k volitvi. Še bolje pa bi bili storili, če bi bili druge listke naredili in druge može na nje zapisali in tudi te listke pošiljali po hišah. V Borovljah je dosti skritih rodoljubov, samo korajže nima, da bi se očitno na dan pokazali. S časom se bo tudi pri nas na bolje obrnilo.

Govori se, da bo Poschingerjev brat Voltej napravil pivovarno. On je bil sicer več let med Nemci, vendar pa mu slovenščina ne mrzi tako, kakor nekterim drugim; prav rad se pogovarja v domačem jeziku. Zato mu želimo srečo, in gotovo bodo slovenski krčmarji rajši od njega jemali pivo, kakor od takih pivovarjev, kterim preseda vsaka slovenska beseda.

Iz Podjunske doline. (Po volitvah.) Volitve so končane. Pisano se gledata nasprotnika oči v oči in obema se pozna, da nada volilne zmage za prihodnje leto v državni zbor oba navdaja. Ali volilni okraj Velikovški za kmečke občine ima veliko večino narodnih Slovencev za sabo, kteri stojijo kakor egiptovske piramide nerazrušljivo, in jih nobeden pritisk, naj bo od ktere strani hoče, ne omaja. To se je pokazalo pri zadnjih prvotnih volitvah volilnih mož, na primer v Kotljah, Prevaljah, v Černi, na Bistrici poleg Pliberka, v Globasnici, na Rudi, v Žitarivesi in še drugod,

kjer je bil pritisk in agitacija od nemčurske strani ali tako zvane „fakcijske opozicije“ silovito hud. Ali narodni slovenski kmetje smo stali do konca nepremakljivo, in smo volili enoglasno od slovenskih voditeljev nam nasvetovane volilne može. In kolikor silnejši je bila prvotna volilna borba — toliko slavnjejši je bila poznejše slovensko-narodna zmaga v Velikovecu. Računili smo, da bode nas okoli 65 do 70 narodnih volilcev, ako se nam kateri od naših zadnji čas ne izneveri, ali glejte, vkljub vsemu pritisku od nasprotne strani nismo mi zgubili nobenega — razen dveh na polovico, temuč še celo okoli 10 volilcev pridobili, tako da je naše število do 80 naraslo! Slava takim možem. Nasprotniki so imeli komaj 24 in 33 glasov. Ja, prvotna volitev je podlaga poznejše zmage. Zanimivo in smešno vredno je bilo slišati pri oddajanju glasov v Velikovecu nekega volilca iz Libelič, kateri seveda iz same liberalne gorečnosti ni zamogel ali spomeniti ali izreči imen poslancev, in je stal kakor mutec pri volilni mizi, le samo z rokami majaje — tak da so mu drugi morali na pomoč priti in imena narekovati. Kakor je znano, je clo župan Libeliški. Srečna občina, ker ima tako bistrega in zgovornega župana.

Kmetje smo se predramili iz političnega spanja, oči smo odprli in sprevideli, da nam žuga narodni pogin. Nemčurji so nas mislili prehiteti, ali varali so se; dobro oborožene z „zlatim volilnim ključem“ in „Mir-om“ so nas dobro za bitvo pripravljene našli. V tem volilnem okraji nas nasprotniki ne premagajo dokler bo kamen trd in smreka zelena. Zatorej rodoljubi! delajte za narodno stvar in bitje tudi drugod po slovenskem Koroškem, da mi ne bomo osamljeni, ker z druženo močjo se da lahkje in hitreje napredovati. Narbolj naše nemčurje jezi, ker smo mi kmetje povsodi z volilnimi listki preskrbljeni bili. Pa povemo nemčurjem še, da bomo večkrat, in to pri vsaki priložnosti, ali bo volitev v državni ali deželni zbor, kakor tudi v občinski odbor, imeli pripravljene listke in volili narodne može. Zapomni jo si naj nemškutarji, da v prihodnje v marsikateri občini ne bodejo sedeli ne na odborovem ali svetovalnem ali županovem stolu. Mi kmetje se ne pustimo tako kmalu prevartiti in v kozji rog ugnati, kakor mestjani, kateri, če le kaka sapica potegne, že zginejo, kakor kavra v zraku. To smo zapazili pri volitvi za mesta in trge v Pliberku. Nismo mislili, da je toliko omahljivcev in sebičnjakov tam, akoravno ima Pliberk le malo peščico Nemcev, kateri so napolnjeni z duhom nemškega „rajha“. Mi slovenski kmetje se pa ne bojimo po pravici ničesa. Znaprej si nismo v skrbi več pri volitvah; prišli bomo vsi in še bolj srčni, ker zmage smo si gotovi. Ko bi ljubljanski kustos Dežman prišel v naš volilni okraj gobe študirat, bi moral z jezo na glas usklikniti: „Bes ti lopi! vse so strupene razun Gutensteina, Možice, Libelič in Doberlevasi, ker tamkaj častijo še „Dežmanove grablje“.

Nemškutarjem se je v Velikovecu pisker ubil, in še v Možici ga ne znajo zakrpati in zašiti, čeravno so tam tako „kunštni“ možje, da so poslali dva nemška moža v Velikovec, ki sta volila na nemško-liberalno stran. Če bo gospod Rieger še dolgo v Možici, bojo tam še žabe po nemško kvakati začele, toliko se on poganja za nemškutarijo.

Pa še nekaj drugih takih tičev imamo, ki jih srce vleče zmirom le na nemško stran. Zato se čudimo, zakaj niso že davno tje gori šli, „bo di drau ober flist.“

Iz Rude. (Ura vnanje Drave.) Da se Drava uravna, dala je država poldrugi milijon, dežela pa tudi nad pol milijona. Dosti je pa tudi takih mož, ki mislijo, da vse to ne bo nič pomagalo. Če je Drava majhna, tako ne dere, če je pa velika, je pa ne bodo ukrotile nobene brambe in nobeni jezovi. Po celem bregu se ne morejo postaviti brambe; če se pa le v nekaterih krajih postavijo, bodo morda tam vodo odrinili, zato bo pa v nasprotni breg pritisnila s toliko večjo močjo in tam napravila škodo. Morda bi bili bolje naředili, ko bi bili tista dva milijona naložili kot poseben zaklad, tako da bi se z obrestmi tega denarja podpirali taki Podravci, katerim Drava leto za letom škodo dela. Ta zaklad ali fond bi donášal vsako leto 100.000 gld. obresti, in to bi bila že lepa pomoč za Podravce. Pa zdaj se je že za trdno sklenilo, da se ima Drava uravnati, zato pridem s svojim predlogom že prepozno. Če se bodo pa brambe slabo obnesle, bodo morda še meni prav dali.

Izpod Pece. (Kmet in grajščak.) Vsi naši kmetje tožijo zoper uradnike in gozdarje grofa Thurna. 25 posestev ima grof Thurn samo v Črnski fari, 38 je še svobodnih kmetov. Grofovim uradnikom se mora vse uklanjati, ker je mnogo ljudi, ki najdejo tam zaslužka. Kmetje ne smejo „novin“ sekati, brez teh pa shajati ne morejo; kajti na svojih bornih njivah ne pridelajo zadosti žita. „Novina“ je namreč to, da se poseka kaka čisto brezkoristna gošča (navadno jelševa); ko se je posekano grmovje posušilo, se zažge, in pepel je namesto gnoja. Potem se prostor okoplje in vseje se va-nj ozimina rž. V takih novinah zraste najlepša rž, in brez nje ostali bi naši kmetje brez kruha. Grofovim pa je le za to, da se les (gozd) zaraste, naj imajo potem ljudje kaj jesti ali pa ne. Grofovi kupijo najprej les in potem celo posestvo. Vedno se delajo nove ceste in pota, pa vse le za grofa. Če pa grofovi delavci omagajo, pridejo sosesi na žlico. Še nismo slišali, da bi bil grof kak belič dal za ubožno kaso ali pa za cerkev. Mi upamo in prosimo, naj bi naša poslanca gospoda Einspieler in Muri potegnili se za nas uboge kmete.

Iz Črne. V sredo pred Veliko Gospojnico še le proti večeru smo zvedeli, da nas že drugi dan obišče visokorodni gospod deželni predsednik baron Schmidt-Zabierow. V naglici smo storili, kar se je dalo, da spodobno sprejmemo visokega gospoda. V četrtek pred Veliko Gospojnico proti poldnevu naznani strel možnarjev, da prihaja visoki gospod. Naproti mu grejo gg. župan in občinska svetovalca, čč. gg. župnik in kaplan, g. načelnik krajnega šolskega sveta z g. učiteljem, eden rudarskih gg. oskrbnikov, g. gozdar grofa Thurna in g. vodja žandarmerijske postaje. Gospod predsednik je vse priljudno pozdraviti blagovolil. Zdaj zazvoni poldne, gosp. dež. predsednik se začudi nad mogočnim in jasnim glasom zvona ter k molitvi sname prvi pokrivalo raz glave. Prva pot bila je tudi v krasno novozidano cerkev, katero so farmani z veliko požrtvovalnostjo postavili. Na to pa se podá visoki gospod v občinsko pisarno, ktera je v šolskem poslopji,

olepšanem z cesarsko zastavo. Tu poprašuje po občinskih zadevah in premoženji. Ko sliši, da občina ne more več zmagovati denarja za pota in ceste, da povodnje veliko škode delajo in da občina, ki je sedaj ločena od Možiške, mora vzdrževati tudi Javorsko cesto, ktera pelje čez Št. Vid v Šoštanj, Mozirje in Celje na Spodnještajersko, obljubi pripomagati, da ta cesta postane zopet deželna, kakor je bila nekdanj. Črnska občina se za to že dolgo trudi, pa brez zdatnega vspeha; upamo, da naša novoizvoljena deželna poslanca gg. Einspieler in Muri bota se za to velevažno cesto krepko potegniti v prihodnjem deželnem zboru, ker pot iz Mozirja, Celja, Šoštanja čez Slovenji Gradec v Črno ali tudi v Pliberk je dvakrat tako daljna, kot ona čez Št. Vid. — Sploh bi kazalo najbolje, da bi se Črnska občina okrožila tako, da bi k njej pripadali tudi oni posestniki izpod sv. Uršule gore, Podpece in Koprivne, kar jih je to stran hribov. Močno zanimalo je g. dež. predsednika pozvedeti, s čim se ljudstvo najbolj živi, o živinoreji goved in ovac, o žganjpitju, mravnosti, ubožtvu itd. Blagovolil je tudi obiskati v farovžu oba čč. gg. duhovna ter pozvedeti o farnih in cerkvenih zadevah. Ob eni popoldne spremili smo g. dež. predsednika v tukajšno enorazredno šolo, kjer je bilo, akoravno v četrtek, zbranih nad 70 čedno oblečenih šolarjev. Med drugim praša visoki gospod učitelja, kako poučuje in kateri abecednik rabi. Na odgovor, da se otroci v prvem oddelku podučujejo le v slovenskem jeziku, in da še le v drugem in tretjem oddelku se uči tudi nemščina, izgovori gosp. deželni predsednik le-te pomenljive in velevažne besede: „Tako je prav! Slovenski materni jezik mora biti podlaga poduka in vzgojevanja. Seveda tudi v višjih oddelkih učite slovensščino.“ Na to izpraševali so se šolarji v prvem oddelku po slovensko ter prav dobro odgovarjali. Oni v drugem in tretjem oddelku imeli so nemško branje in slovnico, pa povsod so morali na zahtevanje gosp. dež. predsednika nemščino na slovensko prestavljati, kar so zelo dobro storili. Gosp. dež. predsednik pohvalil je zelo vrlega gosp. učitelja ter rekel: „Jaz se čudim takemu vspehu, to morajo biti otroci prav bistre glave.“ Pred vsem pa jim v srce vcepil in raztolmačil po slovensko ta-le zlati nauk: Boj se Boga, spoštuj svoje predpostavljene in ljubi svojega bližnjega!“ Na vljudno prošnjo zapisal je gosp. dež. predsednik v šolske obiskovalne bukve lastnoročno svoje ime s pristavkom: „Sem prav zadovoljen.“ Naša šola ni še doživela takega dneva. Kaj porečete k temu Slovenci?! — Iz šole gredè pravi visokorodni gospod: „Ja, gospoda moja! vera je prva in podlaga družinski sreči in državnemu blagostanju!“ — Prav srčno poslovil se je gosp. dež. predsednik od našega vrlega župana, g. Riplna po domače Lamprechta, ki je že v četrto naš občinski predstojnik, z besedami: „Vi uživate veliko zaupanja Vaših občanov. Vašo skrbljivost za občino tudi jaz povsem priznavam in le želim, da ne obišče Vaše občine nobena nesreča več, katerih ste že mnogo prestali.“ Prosili smo tudi že prej slavni deželni odbor, naj v Črni vstanovi za Možiško dolino zdravniško službo, kar se pa dosedaj še ni zgodilo. To prošnjo ponovili smo g. dež. predsedniku, ki nam je svojo pripomoč blagovoljno obljubil.

Po kosilu pri gospej pl. Jaborneg-Altenfels poslovil se je g. dež. predsednik ter se odpeljal čez Možico in Prevalje v Celovec.

Ta dan visokega obiskovanja gosp. dež. predsednika ostal nam bo neizbrisljiv v spominu. Saj smo se prepričali, da visoka vlada ima srce za težnje in bedo še tako revnega kmeta, še tako stiskane občine; ona pozna in pozveduje posredno po svojih zastopnikih rane kmetijskega in obrtnijskega stana, ktere hoče in more zaceliti. Zatorej ji moramo tudi popolnoma zaupati, kar smo pokazali v Velikovškem okraji sijajno pri zadnjih volitvah.

Omeniti še imam, da so bili kmetje na praznik Velike Gospojnice, ko so izvedeli o obiskovanju blagorodnega g. dež. predsednika, zelo razveseljeni, ter so le obžalovali, da se mu niso mogli pokloniti v večjem številu.

Iz Iabudske doline. (O volitvah.) V naši dolini bi bili konservativci lahko zmagali z obema kandidatoma; pa delalo se ni čisto nič. V neki občini je prišel k prvotni volitvi en sam mož in ta je volil tri volilne može. On je tedaj tri može v žepu nosil. Liberalci pa kričijo in lažejo, kako duhovščina agitira v spovednici, iz lece itd. Prav bi že bilo, ko bi nemška duhovščina na Koroškem več storila za katoliško reč in tega bi jej tudi nobeden v greh šteti ne smel. Storila pa tega ni. — Da je Schmidt propadel, ni sicer nobena nesreča, kajti on gre z vsako stranko, katera ga voliti hoče. — Prav žalostni smo bili, ko smo brali, kako slabo so volili v Doberli vasi. Tako lep je ta kraj in v sredi Slovencev; zato sem prej rad zahajal tje. Zdaj pa me nič več ne mika, in rajši bom naredil ovinek, da mi ne bo treba hoditi skoz to nemškutarsko gnjezdo. Morda bodo pa drugo pot kmetje in Sinčevsi in Goselne vasi Dobrolčane v manjšino potisnili. Bog daj!

Iz spodnje Idrije. (Nesreča, pa tudi sreča.) Imeli so naš č. g. župnik Mihael Horvat v nedeljo dne 20. julija otroke pri spovedi za prvo sv. obhajilo. Okoli pol desete ure so spovedovali končali in potem so menili otroke še h krstnem kamnu peljati, da bi tamkaj krstno obljubo ponovili. To se je pa po naključju tako pripetilo, da bi potem njim časa manjkalo, če bi šli h krstnem kamnu molitve opravljati, so jih pa v žagradu opravili in grejo z otroci pred oltar. Kar na enkrat se pobliska, zagrmí in strela udari v strelovod na turnu, leti doli po strelovodu, ga v dveh krajih raztrga, vdari v turnovo nogo, v dveh krajih kamenje kvatrance razdrobi, potem gre skozi zid pod korom in pri krstnem kamnu, razruši plošče po cerkvi, vrže cerkvene klopi in pod po konci. Zadej je bila ena ženska v klopi, tej je obleko užgalo in jo omamilo; spredaj je druga ženska klečala; tej je na eni nogi čevelj raztrgal, vsa okna potrpuje v šipe razdrobilo, pa so nekterim na glave padale in jih ranile, da so krvaveli, tudi nekaj otrok je na tla pometalo, da so jih hitro ženske vzdigvale in tresle, da so zopet k zavednosti prišli. Tista po strelu ožgana ženska je že umrla. Ko je strela po cerkvi tako razsajala, so ljudje mislili, da bode velb nanje padel in bodo vsi poginili; ko pa se zavedó, so hitro bežali iz cerkve.

Skopo na Krasu. (Teran Letina.) Iz francoskih mest bežijo ljudje pred kolero; k nam pa

bežijo Tržačani pred vročino. Tudi kupujejo pri nas naše črno vino, ki ga imenujemno „teran“. To vino je namreč na glasu, da kdor ga pije, ne dobi kolere. Pred kolero ima pa liberalna gospôda velik strah. Nam pa je to ravno prav, da svoj „teran“ toliko dražej prodamo! Škoda, da ga imamo le malo, in ga bo kmalo zmanjkalo. Letos bo spet malo vina, lepše grojzde je večidel odpadlo, posebno po Vipavski dolini. Ječmena in krompirja smo pa dosti pridelali. Zdaj je pa taka suša, da bo pokončala ajdo in turšico, če se nas Bog kmalo ne usmili. Kraševci smo revni ljudje, pa nekaj lepega je pri nas: naši ljudje ne pijejo žganja! Če Kraševci nima za glaž vina, pa rajši ne gre v gostilnico. K nam se smrdljivec ali jeruš do zdaj še ni priklatil.

(Tudi na Dolenjskem in spodnjem Štajerskem do novejšega časa niso žganja pili. Ostali so pri vinu in pri tem so bili zdravi, veseli, prijazni in gostoljubni. Prepevali so nedolžne slovenske pesmice od majolke itd. Opomba vredn.)

Od Savine. (Volitve.) Naši Savinčani so se pri kmečkih in mestnih volitvah držali tako dobro, da zaslužijo res čast in zahvalo od vseh Slovencev. Nasprotno pa se je Celjsko mesto pokazalo kot prava nemčurska trdnjava. Nesreča je za Slovence, da so se od nekdanj pečali samo s poljedelstvom, kupčijo in obrtnijo pa so prepuščali tujim ljudem. Tako so se ugnjezdili tujci v naših mestih, in ti hočejo po vsej sili nad nami gospodovati in nas obdržati v svojem strahu. To pa vendar ne gre, da bi bil Slovenec na svoji lastni zemlji zaničevan in strahovan od tujih privandranih ljudi. Ne bo druge pomoči, ko da se Slovenci sami lotijo obrtnije in kupčije. Ali bi ne kazalo, napraviti v Žavcu narodno pivovarno? Denar bi se morda dobil po delnicah; ali pa naj slovenske posojilnice na pomoč priskočijo. Tudi narodne prodajalnice za sukno in platno in za špecijsko blago bi se lahko napravile v Žavcu, Mozirji, Gornjemgradu itd. Morda bi te še bolje in ceneje blago dajati zamogle, kakor Celjani. Slovenci, na noge!

Iz Ptujске okolice. (Svoji k svojim.) Vse Ptujsko mesto je bilo po konci, da so pri mestni volitvi premagali nas Slovence. Potem so pa od samega veselja najeli godbo in marširali po mestu okoli, kakor bi bili ubili samega zmaja sedmerih glav. Izvolili so nekega Aussererja, kateri pravi, naj bi se naš cesar uklonil pod nemškega (pruskega) cesarja, da bi bil njemu podložen, kakor na pr. bavorski ali saksonski kralj. Taki možje, ki gorijo le za veliko Nemčijo, so tedaj našim Ptujčanom na srce priraščeni; za nas Slovence pa tako malo marajo, da kar z godbo okoli hodijo, kedar nas premagajo. To si bomo pa tudi mi kmetje zapomnili in hedili bomo le v take gostilnice, kjer Slovencev ne gledajo grdo; zapustili bomo pa tudi tiste prodajalnice, kjer vemo, da ne marajo za nas Slovence. „Svoji k svojim“, to je tisto zdravilo, katero bo pomagalo nam in katero bo streznilo morda tudi marsiktero nemškutarsko glavo, ki je že našega kruha pijana. Od neke živali pravijo, da jame breati, kedar je sita. Treba jo bo nekoliko izstradati, morda bo potem bolj pohlevna.

Iz Dubice v Bosni. (Na seljevanje v Bosni.) V „Miru“ sem bral, da se kmetom okoli Rude in Grebinja tako slabo godi, ker nimajo ne drv ne

stelje. V takem je se ve da težko kmetovati. Kaj pa, ko bi ta ali oni puskusil svojo srečo pri nas v Bosni? Tukaj se ne manjka lesa in rodovitnega sveta, in dobi se po nizki ceni. Selijo se k nam Nemci, Lahi, Slovenci. Med Turki in Srbi je že bolj dolgočasno, pa najdejo se tudi kraji, kjer je dosti katoliških kristjanov, tako v Dubici, v Banjiluki itd. Kdor je zdrav in trden pa priden kmetovalec, si tukaj lahko napravi lepo domačijo, če prinese seboj nekaj stotin forintov in kmetiškega orodja. Priti pa mora s celo družino, ker tukaj ne najde delavnih moči.

Kaj dela politika.

Pri volitvah na spodnjem Štajerskem so Slovenci na kmetih povsodi zmagali. V mestih so bili za zdaj še nemškutarji močnejši, ker so uradniki skor vsi ž njimi glasovali. Na gornjem Štajerskem so liberalci vzeli konservativcem dva poslanca. Tam so posebno fužinarji delali za liberalce, duhovniki pa premalo. Na gornjem Avstrijskem in na Solnograškem pa niso liberalci nič opravili; zmagala je nemška katoliška stranka. Na Kranjskem je bilo veliko vriša in prepira zavoljo volitve v Postojni. Zmagal je Obreza proti dr. Zarniku, oziroma Kavčiču. Ko bi se Kranjci s tistim ognjem potegovali za nas ob mejah izpostavljene brate, kakor se (žal!) ravšajo med seboj, naša reč bi napredovala veliko hitreje. — Gališki deželni zbor je zbran. Najprej so se poslanci pomenili o tem, kako pomagati tistim, ki jim je povodenj vse pokončala. Škode je nad 13 milijonov; 94.000 gospodarjem je voda vse vzela, pohištvo odnesla, zemljo pa razorala in posula s peskom. Revščina je res velika. — Na Češkem je velika razdraženost zoper nemški šulferajn, kateri neprenehoma ustanovlja nemške šole in potem lovi slovanske otroke, da jih v te šole tlači in predeluje v Nemce. — Na Hrvaškem se pripravljajo na nove volitve, in boj bo hud med vladno stranko in med Starčevićjanci. Če kri ne bo tekla, bo pa toliko več vina. — Koroški deželni zbor se znide 22. sept.; kranjski, štajerski in šlezijški so se zbrali že včeraj 9. sept.; gorenje-avstrijski, dolnje-avstrijski in solnograški se snidejo 15. sept.; Tržaški pa 6. oktobra. — Pravijo, da se naš cesar v kratkem snidejo z ruskim cesarjem. — Med Francozi in Kitajci začela se je vnovič vojska.

Gospodarske stvari.

Obrtne zadruge.

Te dni so na Dunaji zbrani obrtniki (roko-delci) iz vseh dežel našega cesarja. Gotovo se bodo pogovarjali tudi o tistih obrtnih zadrugah, ki bi imele po novi postavi že davno ustanovljene biti, pa je še komaj začetek storjen, v nekterih deželah pa še ta ne. Minulo bo skor že leto, odkar je nova obrtna postava v veljavi, da bi se pa upeljala tudi v resnici, za to se malo kdo briga. Da je liberalcem ta postava trn v peti, temu se ni čuditi; videti je pa skoraj, kakor bi se obrtniki sami ne zmenili dosti za njo. V Ljubljani so šli sicer k gosp. dež.

predsedniku in ga prosili, naj za to skrbi, da se zadruge kmalo osnujejo. Na Koroškem pa je vse tiho. Liberalcem je to ravno prav; obrtniki so pa tukaj sami tako neumni, da trobijo v liberalni rog po izgledu rimskih gladiatorjev, ki so klicali: „Ave Caesar, morituri te salutant!“ Liberalizem je zvezan s kapitalisti in tovarnarji, kateri male obrtnike zadušiti grozijo, vendar bo naš liberalni obrtnik vedno liberalca volil. Za liberalne fraze mu je še zmirom več, ko za lastni obstanek; saj mnogi iz njih še nevarnosti ne vidijo, ker jim meče liberalizem vedno pesek v oči, v podobi liberalnih fraz o svobodi in zatiranem nemštvu. Da bi obrtno postavo na glavo postavili in nemogočo storili, nasvetujejo nekteri liberalci, če se že zadruge osnujejo, naj se naredijo tako, da se združijo v eno zadrugo vsi obrtniki enega okraja. Tako bi peki in tesarji, čevljarji in urarji, krojači in ključarji itd. vsi v enem zboru sedeli in sklepali. Da je to goropadna abotarija, mora vendar vsak sprevideti. Kaj razume na pr. kovač od čevljarstva? in kako bo glasoval in sklepal o stvari, ktere ne zastopi? Če rekodelci hočejo, da bi jim zadruge res kaj koristile, morajo napraviti za vsako rokodelstvo posebno zadrugo. Mizarji, tesarji in sodarji bi še vkup šli v eno zadrugo; tako tudi peki in mlinarji. Kdor pa dimnikarje k pekorn tlači in urarje k čevljarjem, tak nema družega namena, ko da bi osmešil celo postavo. Mali obrtnik še ni zgubljen, če ne zapusti samega sebe; obrtna postava je dobra, pa obrtniki morajo sami skrbeti, da se zadruge napravijo. Pa vsako rokodelstvo mora imeti svojo posebno zadrugo, sicer obrtnikom tudi zadruge ne bodo nič pomagale.

Zadruge ustanoviti ni tako težavna reč. Da se zbere le kakih 5 ali 6 rokodelcev ene stroke in se pogovorijo o pravilih (štatutih), pa je zadruga ustanovljena. Gosposki se mora pač naznaniti, da se je zadruga ustanovila; prepovedati je pa politična gosposka ne sme. Nektere zadruge imajo svoja pravila že tiskana in jih bodo gotovo posodile v porabo in zgled, če hočejo kje napraviti novo zadrugo. Posebno podučno knjižico o tej stvari je izdalo obrtno društvo v Lincu na gorenjem Avstrijskem.

Za poduk in kratek čas.

Žganjarjem.

1.

Kdor žganje rad pije,	Naleze se žganjka,
Ga glava boli;	Da pamet zgubi,
Tam sreča ne sije,	Če dnarca mu zmanjka.
Le mošnja medli.	Pa dolg naredi.

V taberni za mizo	Nja žene ga prosi
Pri glažku sedi,	Naj žganje pusti,
Ne gre mu kdo blizo,	Otroci so bosí,
Se vsak ga boji.	Za nje naj skrbi.

Za delo ne mara
Raj v senci leži,
Navada že stara
Pijanec mori.

2.

Videl sem pijanca, kje mahal po cesti,
Grozno je kričal in zmirjal ljudi;
Sukal je glažek poln žganja še v pesti
Preden me vidi, na tla se zvali.

Začne po štirih iz grape vun lezti
Pade še enkrat in glažek zdrobi;
Žganja ne more več k domu prinesiti
Glažek zdrobljeni tud ležat pusti.

Ploha se vlije in dobro ga zmoči,
Znotraj je moker od žganja že prej;
Ceste široke ne vidi po noči,
V jamo se zvalil bo prej ali slej.

3.

Rojaki mi dragi, žganja ne pite,
Ki zdravju in mošnji hudo stori;
Raj včasih si glažek vinca nalite,
Ki skrb in težave iz glave spodi. P—k.

Smešničar.

Em a. Danes je bila tako lepa pridiga, da so mi kar solze v oči stopile. Ali si se tudi ti jokala, Ida?
Ida. Ne; jes sem ruto doma pozabila.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Požarni brambi v Tamčah so svitli cesar podarili 80 gld.; požarni straži v Borovljah na Zili pa 60 gld. — Pogorel je Riepl v Poračah pri Velikoveu. Dopis prinesemo prihodnjič. — V Št. Vidu so blagoslavljali nove zvonove. Dopis prihodnjič. — Pogorela sta Andreje in Boštjan v Sinčevsi. — Deželna vlada je prepovedala sejm v Pontablu, da bi laški kupci ne zatrosili kolere k nam. — V podjurski dolini in v Kapelskih hribih razsajajo osepuice (koze) in pomrje za njimi dosti otrok. — Občina Timeniška je prosila, naj bi pošta bolj pogosto hodila v Škofj. dvor. — Občina Doberla ves je prosila za telegrafsko postajo. Kupčijska zbornica Celovška hoče to prošnjo podpirati. — Vsi rokodelci Št. Lenartske sodnije napravili so skupno obrtno zadrugo. Vlada je zadrugo že potrdila. Tako združevanje različnih rokodelstev pa ni dobro. (Berite „gosp. stvari.“) — Neki mizar v Rajbelnu je tako trdo spal, da ni čutil, ko so mu po noči podgane ogrizle prste na roki. — Pri Knezu v Peračici (občina Skocijan) imajo kravo, ki je v enem letu imela 5 telet, lani dvojčke, letos pa trojčke. Stara je 5 let. — Za pogorelce v Vratnejvesi se pridno nabira. — Gosp. Fuchs v Kokri se poganja za to, da bi se zidala železnica iz Sinčevsi čez Kaplo na Kranj. — V komisijo za uravnanje Drave so izvoljeni župan Zechner v Velikoveu, in župan Štangl v Bistrici za njegovega namestnika; v gorenji Koroški pa župan Funder v Bruckenu, in posestnik Götz v Paternionu za njegovega namestnika. — Pogorel je kmet Počep pri Gospi Sveti. — Gostilničar J. Lerch v Celoveu je kupil za 90.000 gld. Pirkenavovo hišo, v kateri je Madnerjeva kavarna. — Pogorel je kmet Voltej Vedenik p. d. Pikel v Tinjah.

Na Kranjskem. Veliko besedo je napravila čitalnica v Kranji. Iz Ljubljane je prišlo 300 gostov, mnogo tudi iz drugih krajev. Živahno je bilo tem bolj, ker imajo zdaj tam mnogo vojakov z dvema godbama. — V Mateni je napravil požar 13.000 gold. škode. Deklica Urška Sterlétova je zgorela. — V Kamniku je letos 200 tujecev. — Žandarje z vilami napadli so fantje v Dvorjah. Kdaj bo vendar surovosti konec? Saj žandar nikomur ne stori krivice. Če pa lumpelovi in strahuje, to je le sreča za poštene ljudi. — Deželni muzej Rudolfinum bo kmalo izgotovljen. — Graščino Ponovič je kupil narodni trgovec g. Hren za 90.000 gld.

Na Štajerskem. Pri rudokopu v Hrastniku je ušel blagajnik (kasir) Weskamp in odnesel 8758 gld. — V Sevnici zbrani dijaki so poslali „Miru“ 23 gld. podpore. Bog plati! v imenu koroških Slovencev. — Novo posojilnico so napravili v Konjicah. — Hmeljarski sejmi so se v Žavcu začeli 6. sept. Skozi dva meseca bo sejm vsako sredo in soboto. — V Svičini sta dva potepuha zaklala Tomaža Velta. — V Samušanih so fantje ubili Franceta Leberja. — V Poličanah sta dva učenca ukradla 1800 gld.

Na Primorskem. V Dekani pri Kopru je Maruškov vinograd na Brdu tako obložen z grojzdem, da grojzde še po tleh leži. Take rodovitnosti še niso videli v Istri. — O hudi uri ni dobro stopiti pod visoko drevo. To je storil Nace Skomina, ko je šel iz Dornberga v Trst. Stopil je pod visok topol, strela je udarila v drevo in Naceta ubila. Bil je pošten mož in oče dveh otrok. — Morski volk (haifish) straši spet v tržaškem morju. Ljudje si ne upajo več v kopelji.

Druge avstrijske dežele: Svitli cesar so se mudili te dni v Aradu na Ogorskem, kjer so bile velike vojaške vaje. — V gornještajerskih hribih padel je mladi princ Koburški čez peči in se tako močno poškodoval, da menda ne bo več zdrav. Pri vojaških vajah v Krakovem je general Kristijanovič raz konja padel in si zlomil nogo. — Cesarjevič Rudolf in princezinja Štefanija pojmeta na potovanje v Rumunijo. — Srbski kralj Milan je prišel na Dunaj. — V Karlovcu na Hrvaškem so imeli zadnji teden hudo povodenj; vsa okolica se je spremenila v veliko jezero. — Sam je svojo mrtvaško trugo naredil neki mizar v Gabrovanu na Moravskem. Imel je jetiko (sušico) in vedel, da ne bo več zdrav. Kmalu potem je res umrl. — V Jablonki na Ogorskem je stekel pes popadel kravo. Zato so kravo ustrelili in zakopali. Po noči pa so cigani kravo izkopali in njeno meso jedli. Na to so stekli vsi tisti cigani; bilo jih je šest. Zdaj so morali žandarji postreljati vseh šest ciganov. — Medved se klati po tirolskih hribih in trga drobnico. — Arelska železnica je zdaj gotova in se bo v kratkem slovesno odprla.

Tuje dežele: Kolera na Francoskem še ni ponehala. Začela pa se je zdaj še huje širiti po Laškem. Vsaki dan pomrje mnogo ljudi za njo. Tudi na Španskem so začeli ljudje za kolero mreti. — Bolgarskega škofa Teofila sta umorila in oropala dva stražarja, ki sta mu bila dana v varstvo. — Dobrinice. Tujcev je ob Vrbskem jezeru: V Poračah 1287, v Vrbi 927, v Krivi Vrbi 330, v Ribnici 40, v Gorici 101, na Otoku 48.

— Živinska razstava. Od 27. do 29. sušca 1885 bo na Dunaji razstava za pitano živino in kmetiško orodje. — Ponarejeno pivo. V naših dneh cveti goljufija, kakor še nikoli. Še človeško zdravje ni varno pred goljufi. Kar človek sne ali spi, ne ve, ali je pravo ali ponarejeno blago. Na Bavarskem so pred kratkim zaprli 30 pivovarjev, ker so ol (pir) kuhali iz škodljivih tvarin. 97 drugih pa imajo še v preiskavi, in tudi ti pojdejo brž ko ne pod ključ. Pa tam jih vsaj kaznujejo, pri nas pa nič! — Četvorčke porodila je že pred 10 leti neka žena v Berlinu. Najbolj čudno je pa to, da še vsi živijo. Ti štirje fantički Franc, Karl, Henrik in Maks obhajali so te dni svoj deseti rojstni dan. — Strašno veliko kobilic je letos na Španskem; škode so naredile za več ko 20 milijonov. — Vroča leta. V priložnosti letošnjega deloma jako vročega leta ne bo odveč, ako podamo nekatere vrstice o letih, ki so bila še bolj vroča, nego je letošnje. L. 627 po Kristusu so vsahnili vsi studenci in ljudje so umirali radi neznosne vročine, l. 879 je bilo nemogoče delati na planem, posebno ne na polji; kdor je vendar le nekoliko časa bil na polji, zadel ga je mrtvoud. L. 923 je bilo žito na polji tako sežgano, kako v kaki peči. L. 1000 je bila na Francoskem taka vročina, da so se reke v zemljo pozgubile, da so vse ribe zgnjile in vsled njihovega smrada je nastala kuga. Vsled vročine l. 1014 so vsahnile v Elzasu in na Lotrinškem studenci in reke. L. 1132 je vsahnila Rena, l. 1152 so jajea v pesku kuhali. L. 1277 je umrlo veliko ljudi in poginilo mnogo živali vsled neznosne vročine. L. 1303 si lahko s suho nogo šel čez Reno in Donavo. L. 1394 je bila vsa rast vničena, L. 1538 ste vsahnili reki Sekvana in Loar. L. 1556 je bila po vsej Evropi velika suša. L. 1615 so se posušili na Francoskem in Švici potoki in ribniki. Vroča so bila tudi leta 1646, 1678 in 1701. L. 1715 ni deževalo od marca do oktobra, vsa setev je bila vničena in vse vode so popolnoma vsahnile. Vročine je bilo nad 38 stopinj R. in v vlažnih vrtih je drevje dvakrat cvetelo. Nenavadno vroče so bila tudi leta 1724, 1746, 1765 in 1811. Zarad vročine l. 1815 so bila zaprta vsa gladišča. Toplomer je kazal 40 stopinj R. Vroča so bila še leta 1830, 1835, 1850, 1855, 1861, 1864, 1869 in 1870. — Kako gosto je prebivalstvo v različnih deželah? Na enem kvadratnem kilometru živi v Belgiji 187 ljudi, na Nizozemskem 126, na Laškem 99, na Nemškem 83, na Saksonskem 198, v Avstriji 73, na Francoskem 70, na Španskem 29, na Ruskem 16, v Ameriki 5. — V Bolgarski kneževini je 2 milijona ljudi. Med njimi je pol milijona Turkov in 60.000 Rumuncev.

Družba sv. Mohora

Šteje letos 28.502 udov. Došlo je mnogo rokopisov v porabo, večih in manjših 54. Nekterim se je odredila nagrada, drugi se bodo morda s časom porabili; mnogo jih je pa tudi takih, da niso za rabo. Kdor nema poklica za to, naj rajši pisarenje opusti, ker napravlja le sebi in pregledovalcem rokopisov mnogo nepotrebnega dela. Vešče pisatelje pa družba vabi, naj stopijo v njeno kolo. Dobri spisi se tudi dobro plačujejo.

Razne škofije štejejo udov: Goriška 3877, Krška 2652, Labudska 9019, Ljubljanska 10.643 Tržaška 1456, Sekovska 209, Somboteljska 176, Zagrebška 193, Senjska 114, Poreška 32, Videmska 85, razne 46.

Družbin račun za l. 1884
dokazuje, kako je odbor gospodaril z družbenim premoženjem.

A. Dohodki.

1. Letnina od 27945	27.945	gld. —	kr.
2. Obresti Matičinega denarja	843	" 33	"
3. Za prodane knjige prejšnjih let in inserate	709	" 92	"
4. Veznina za trdo vezane knjige	202	" 75	"
5. Poštnina za posamezne pošiljatve	20	" 95	"
6. Od čistega dohodka družbine tiskarne	1000	" —	"
7. Gotovine lansk. leta ostalo	2	" 64	"
Vsi dohodki vkup	30.724	gld. 59	kr.

B. Stroški.

1. Življenje sv. Marije in Jožefa, III. snopič	5102	gld. —	kr.
2. Cecilija, II. del	6519	" 20	"
3. Občna zgodovina, X. sn.	4090	" 50	"
4. Slovenski Pravnik II. sn.	2964	" 50	"
5. Miklova Zala	1947	" —	"
6. Koledar za l. 1885 s kolekom vred	6913	" 60	"
7. Ponatis Življ. svetn. VIII. sn. in Krist. življ. I. sn.	465	" 70	"
8. Razne tiskovine: Vabila in drugo	110	" 80	"
9. Nagrade (blagajniku za trud in poštne stroške 300 gld., tajnikoma 300 gld., knezoškof. pregledovalcu 80 gld. in pregledovalcem rokopisov 250 gld.) vkup	930	" —	"
10. Za obdarovane in odkupljene rokopise	1000	" —	"
11. Za stroške pri odpošiljanji knjig	400	" —	"
12. Razni stroški	255	" —	"
Vsi stroški vkup	30.698	gld. 30	kr.
Ako se torej dohodki	30.724	" 59	"
primerjajo stroškom	30.698	" 30	"
kaže se, da ostane gotovine	26	gld. 29	kr.

Jožef Mišic puškar v Borovljah (Ferlach, Kärnten) Naznanja vsem lov-
cem in strelcem po Slovenskem, da izdeluje in prodaja vsakovrstne puške, vse dobro pre-
skušene, po nizkih cenah.

Jurjev koledar. Kdor želi imeti pratiko za prihodnje leto 1885 in se hoče zraven še prav smejati, naj se naroči na Jurjev koledar, ki bo poln muh in šal, izide mesca decembra, ter bo veljal 50 kr. Dopisi na „Jurja s pušo“ v Trstu!

Hiša na prodaj na živinskem trgu, s fu-
žino in mlinom na dva
para kamnov, dve izbi in dve obokane (velbane)
kleti, vse pod eno streho, pripravno tudi za šta-
cuno in za vsako rokodelstvo, tudi nekoliko zem-
ljišča, je v Železni Kapli. Več pové And. Gašperin
v Železni Kapli.

„Črni orel.“ Slovenci, ki pridete v Celovec,
pa se ne veste kam obrniti,
pojdite v gostilnico „pri črnem orlu“ (schwarzen
Adler). Tam dobite dobro jed in pijačo, in tudi
lahko čez noč ostanete za majhne krajevarje. Kdor
s konjem pride, imajo tudi hlev. Ljudje so prav
prijazni; gospodar in hlapec znata oba slovensko.

Loterijske srečke od 30. avgusta.

Line	88	24	62	85	72
Trst	43	26	34	75	7

Tržna cena po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	3 17	3 30	3 45	3 66	3 92	3 35	3 80	3 66								
Rž	2 88	2 75	2 90	3 17	2 78	3 15	3 10	2 91								
Ječmen	2 48	2 60	2 60	2 56	2 44	2 55	2 70	2 41								
Ajda	2 33	—	3 —	3 17	—	—	2 60	2 87								
Oves	1 39	1 55	1 55	1 52	1 52	1 45	1 80	1 69								
Proso	—	—	3 10	—	—	—	—	—								
Pšeno	5 27	—	5 30	5 36	—	—	5 70	5 12								
Turšica	2 80	3 60	3 —	3 23	—	3 20	3 —	2 94								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leca	—	—	—	—	—	—	—	3 19								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—								

Na birne se plača v Celovci pšenica po 5 gl.
7 kr., ječmen 3 gld. 97 kr., ajda 4 gld. 53 kr.,
oves 2 gld. 22 kr., pšeno (kaša) 8 gld. 43 kr.,
turšica 4 gld. 48 kr. Oves pšenica in turšica so
tedaj spet močno padli v ceni, nekoliko tudi rž;
ječmen pa je nekoliko poskočil. — Cena goveje
živine je zdaj nekoliko padla, vendar se prodaja
meso po prejšnjih cenah, 60 kr. kilo. Zabela se
se plača v Celovcu: puter 108 kr., maslo 1 gld.
2 kr., špeh frišen 76 kr., prekajen 82 kr., mast
80 kr. Slama je od 1 gld. 25 kr. do 1 gld. 56 kr.
seno od 1 gld. 38 kr., do 2 gld. 100 kil.

V tretjič pridejo na dražbo:

16. sept. Jur Pratnekerjeva kmetija v Brdinjah, cenjena
3055 gld., pri okr. sodn. v Pliberku.
20. sept. Bajta Jožefe Hudelist v Gabrah, cenjena 863
gld., pri okr. sodn. v Velikovecu.
20. sept. Prostovoljna dražba Benetkove kmetije v Za-
gorji (posestnica je Helena Rigelnik), cenjena na 4000 gld.,
pri okr. sodnji v Doberli vasi.